

یادداشت علمی

گزارش پروانه *Chamaesphecia schizoceriformis*

(Lep.: Sesiidae) از ایران

یونس کریم پور^۱، یعقوب فتحی پور^۱، علی اصغر طالبی^۱، سعید محرمی پور^۱ و ایوو توسوسکی^۲

در بررسی‌های انجام شده طی ۱۳۸۱ و ۱۳۸۲ روی بال‌پولک‌داران عامل کنترل بیولوژیک گونه‌های مختلف جنس *Euphorbia* spp. در منطقه ارومیه، لاروه‌های یک گونه پروانه از ریشه‌های فریون *Euphorbia boissieriana* Prokh جمع‌آوری و در شرایط آزمایشگاه تا ظهور حشرات کامل پرورش یافتند. نمونه حشرات کامل برای شناسایی گونه به نگارنده پنجم در آزمایشگاه کنترل بیولوژیک مؤسسه حفاظت گیاهان بلغزاد (صریستان) ارسال گردید و گونه این حشره *Chamaesphecia schizoceriformis* Kolenati, 1846 تشخیص داده شد.

در این گونه اندازه و رنگ بدن متغیر بوده و عرض بدن با بال‌های باز ۲۱ تا ۲۸ میلی‌متر می‌باشد. بال‌های جلو تیره رنگ و در نرها دارای سه ناحیه مشخص شفاف، شکم تیره رنگ و حاشیه عقبی ترزیت‌های دوم، چهارم و پنجم سفید رنگ است. تقریباً حاشیه عقبی تمام ترزیت‌های شکمی توسط نواری از پولک‌های زرد مایل به سبز بسیار کم رنگ پوشیده شده است. این گونه که تا کنون تنها در کوه‌های قفقاز (گرجستان و ارمنستان) و شمال شرقی ترکیه گزارش شده است، برای اولین بار از ایران گزارش می‌شود.

۱- گروه حشره‌شناسی کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ص پ ۳۳۶-۱۴۱۱۵

۲- آزمایشگاه کنترل بیولوژیک مؤسسه حفاظت گیاهان بلغراد، یوگسلاوی

این یادداشت علمی در تاریخ ۸۲/۱۱/۵ دریافت و چاپ آن در تاریخ ۸۳/۱۱/۱۳ به تصویب نهایی رسید.

Scientific Note

Report of *Chamaesphecia schizoceriformis* (Lep.: Sesiidae) from Iran

Y. Karimpour¹, Y. Fathipour¹, A. A. Talebi¹, S. Moharramipour¹ and I. Tosevski²

During a research (2002-2003) on lepidopteran biological control agents for *Euphorbia* spp. in Urmia region, some larvae, were collected from roots of *Euphorbia boissieriana* Prokh and reared until adult emergence. The adults were sent to the fifth author in Belgrade, Serbia and was identified as *Chamaesphecia schizoceriformis* Kolenati, 1846.

The *Chamaesphecia schizoceriformis* has a wide individual variation especially in size and color. Alar expanse 21-28 mm, forewings black and in males with three distinct hyaline areas. Abdomen black, posterior margins of 2nd, 4th and 5th tergites white. Nearly, posterior margins of all tergites diffusely covered with yellow to greenish scale. This species (which is known only from the Caucasus Mts (Georgia, Armenia) and north-east of Turkey) is a new record for fauna of Iran.

1- Department of Entomology, College of Agriculture, Tarbiat Modarres University, P. O.Box 14115-336, tehran, Iran

2- Biological Laboratory, Plant Protection Institute, Belgrade, Yugoslavia